

Izvještaji s rasprave

24. veljače 2009. godine- čitanje optužnice, izjašnjavanje o krivnji, dokazni postupak

Izvještava: Martina Franičević, Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb.

Suđenje prate: Nebojša Paunović, OSCE, Jelena Borić, OSCE, Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava, Marina Lipovšćak, UNHCR

Predsjednik vijeća otvorio je zasjedanje u 9.00 sati, objavio predmet glavne rasprave i sastav vijeća. Branitelj optuženika je prigovorio da sudsko vijeće nije sastavljeno u skladu sa čl. 13. st. 2. i st. 3. Zakona o primjeni Statuta međunarodnog kaznenog suda, jer vijeće nije sastavljeno isključivo od sudaca kaznenog odjela, te je sugerirao vijeću da sastav istoga uskladi s naprijed navedenom odredbom. Isti je naveo da to ne znači da traži izuzeće bilo kojega člana vijeća.

Utvrđeno je da su na raspravu pristupili zamjenik županijskog državnog odvjetnika Zdravko Car, okr. Nenad Pejnović, branitelji odv. Đuro Vučinić i odv. Slađana Čanković, te od pozvanih svjedoka „ugroženi svjedok br. 1.“, Slavko Trtica, Milan Varat i Milan Delić, koji su i ispitani, dok svjedok Nikola Pejnović, iako uredno pozvan, nije pristupio sudu.

Predsjednik vijeća pozvao je okr. Nenada Pejnovića te je utvrdio njegovu istovjetnost.

Nakon toga svjedoci su upućeni izvan sudnice do ponovnog poziva.

Čitanje optužnice i izjašnjavanje o krivnji

Zamjenik ŽDO Karlovac pročitao je optužnicu, nakon čega je okrivljeni iskazao da razumije za što ga se tereti i da se ne osjeća krivim za kazneno djelo koje mu se stavlja na teret te da će svoju obranu iznijeti na kraju dokaznog postupka.

Dokazni postupak:

„Ugroženi svjedok br. 1“

Prilikom davanja iskaza ugroženi svjedok se nalazio u posebnoj prostoriji suda, a ispitan je putem video-veze, te mu je pri tome lik bio izmijenjen, a glas prikriven. U sudnici je bio prisutan djelatnik Ministarstva pravosuđa Jurica Marušić iz Odjela za tehniku.

U svom iskazu svjedok je naveo da okrivljenika poznaje još iz osnovne škole. Za vrijeme rata vidio ga je u Vrhovinama, u tzv. Baklajićevoj jedinici, a riječ je o paravojnoj formaciji koja nije bila u sastavu redovne vojske ili policije. Nad tom skupinom redovna policija, odnosno Martićeva policija, na čelu koje je bio Milan Pupovac, nije imala nikakve ovlasti. Optuženi je nosio letke na kojima je pisalo da se ljudi hrvatske nacionalnosti iz Vrhovina iseše, što je bilo potpisano od strane Četničkog štaba Brezovica. U osnovnoj školi je Baklajićeva jedinica imala mitraljesko gnijezdo, odakle su pucali po kućama.

Čorke je vidio u policijskoj stanici u Vrhovinama, u jednoj sobici koja je služila kao zatvor. Prepoznao je Vladu Čorak zvanog Brico, dok je ostale iz te skupine ljudi poznavao, ali im ne zna imena. Riječ je o starijim ljudima. Ti civili su dovedeni uvečer, gdje su prenoćili te su zadržani tijekom idućeg dana sve do večeri. On osobno nije bio prisutan odvođenju civila i nije to vidio, ali je dvadesetak minuta prije nego što je čuo da su isti odvedeni bio u prostoriji gdje su se oni nalazili, a tu je vidio okrivljenika i ostale osobe iz navedene paravojne formacije.

Svugdje po selu se pričalo da je Baklajićeva formacija odvela Čorke, da su ih zaklali i bacili u bunar u mjestu Brezovica između Vrhovina i Korenice, a pri tom je spominjan i sam okrivljenik. On je to čuo od ljudi iz Vrhovine, koji sada žive u Srbiji, a ne želi ih imenovati zbog svoje sigurnosti. Nedugo nakon toga UNPROFOR je počeo tražiti te civile, i tada se pričalo da su pripadnici Baklajićeve skupine izvadili njihova tijela iz bunara i zakopali ih u šumi. Mjesto Čurinke – Oštri Vršak svjedoku nije poznato.

Nekoliko dana nakon tih događaja vidio je okrivljenika u policijskoj postaji u Vrhovinama kako govori prisutnima: „Ja ga koljem, a on mi se smije... kakvo srce ima!“ Pri tom je isti na sebi imao uniformu i oružje. Nakon dan, dva su se svjedok, okrivljenik i još jedna osoba vozili zajedno u autu, kada je taj treći upitao okrivljenika: „Kako se ono Vlado Brico smije?“, ali ovaj mu nije ništa odgovorio.

Većinu vremena okrivljenoga je viđao u odori i s oružjem. Zna da je neko vrijeme radio u šumariji, nije siguran je li to bilo 1991. g. ili 1995. g., no zna da je 1991. g. bio u Baklajićevoj skupini. Nikada ga nije vidio s motornom pilom u blizini policijske postaje, a također nije vidio ni da je okrivljenik nekoga tukao, maltretirao ili privodio.

Svjedok Slavko Trtica

Prije rata živio je u mjestu Gornje Vrhovine, koje je od Vrhovina udaljeno oko sedam kilometara. Dana 11. studenog 1991. g. je bio mobiliziran u vojnu policiju, i do tada nije viđao okrivljenika. Od proljeća 1992. g. svjedok je bio u civilnoj policiji. Okrivljenika je poznavao, ali se nisu družili. Čuo je za Baklajićevu skupinu, koja nije bila ni pod vojskom ni pod policijom. Jedne zgrade je pukovnik Barać ili Palać tražio od njegovog zapovjednika u vojnoj policiji da ga pusti da ide s njim, pri čemu je svjedok mislio da idu zajedno u lov. Međutim, kasnije mu je taj pukovnik rekao da je došao istražiti mjesto gdje su ubijeni ljudi iz zaselka Čorci, te da mu je Baklajić prijetio pa je zbog toga pozvao svjedoka da ga vozi u Brezovicu.

Pričalo se da su te ljude ubili Baklajić i Srboljub Puhar. Ostali pripadnici Baklajićeve grupe nisu mu poznati, a za okrivljenog ne zna je li bio pripadnik iste. On ga nikada nije vidio s oružjem, a poznato mu je da je radio u šumariji, koja je bila smještena u blizini zgrade policije i ondje ga je sretao. Nije mu poznato tko je doveo civile iz Čoraka u policijsku postaju.

Svjedok Milan Varat

Iskazao je da zna da je okrivljenik bio u miliciji te da pretpostavlja da je kasnije bio u vojsci. Okrivljenik je 1992. g. radio u šumariji, a 1994. g. su čak zajedno izvlačili nekakve trupe iz šume za šumariju.

O likvidaciji Čoraka svjedok ne zna ništa. Čuo je za Baklajićevu skupinu, zna da su u njoj bili Baklajić i neki Srboljub, ali ostale pripadnike ne zna. Okrivljenika nije vidio ni u odori, a niti s

oružjem. Čuo je da su gorjele kuće u Čorcima, a o ostalim događajima nije ništa čuo, jer je on u to vrijeme bio na položajima u Doljanima, koje je od Vrhovina udaljeno dvanaest kilometara.

Svjedok Milan Delić

U svom iskazu je naveo da nije bio mobiliziran, radio je na benzinskoj postaji. Ne zna ništa o vojnom putu okrivljenog, viđao ga je u šumariji, gdje je ovaj radio i prije i tijekom rata. Nikada ga nije vidio u vojnoj odori ili s oružjem u ruci, a mislio je da je i on u vojsci, jer su tada svi bili u vojsci. Vidio ga je par puta u blizini benzinske postaje kako vuče trupce za šumariju.

Svjedok je čuo za Baklajićevu skupinu, ali ne zna tko su bili pripadnici. Ništa mu nije poznato o tome tko je sudjelovao u ubojstvu civila iz zaselka Čorci. Poznavao je Vladu Čorka zvanog Brico i zna da je i on ubijen zajedno s civilima o kojima je riječ. Ne zna tko ih je ubio, a nije čuo da se po mjestu pričalo da je to učinio okrivljenik.

25. veljače 2009. godine – nastavak dokaznog postupka

Izvjštava: Martina Franičević, Građanski odbor za ljudska prava

Suđenje prate: Jorge Fuentes, ambasador OESS-a u Republici Hrvatskoj, Jelena Borić i Nebojša Paunović, monitori OESS-a, ambasador Bugarske u Hrvatskoj, Maja Kovačević Bošković i Martina Franičević, monitorice Građanskog odbora za ljudska prava, Marina Lipovšćak, UNHCR

Svjedok Željko Čorak

U kritično vrijeme imao je trinaest godina i živio je u zaselku Čorci. Dana 26. rujna 1991. g. u večernjim satima zapaljeno je cijelo selo pa tako i njegova kuća, a prije toga se na kuće pucalo. Idućega jutra otišao je sa svojim roditeljima u Ličko Lešće, koji su se nakon par dana vratili u Vrhovine. Dana 04. listopada 1991. g. mu je otac odveden. Njegova majka Iva Čorak vidjela je kroz prozor kuće pok. Mate Čorka da je okrivljenik vezao susjeda Matu Čorak i Martina Čorak, njegovog oca, dok su ostali civili već bili svezani, a među njima i Vlado Čorak zvani Brico. Majka se u kući sakrila pod krevet. Čuo je od majke da je teta Manda Čorak počela sakupljati rublje s konopca, na što joj je okrivljenik rekao da ga ne skuplja jer joj više neće trebati.

Okrivljenika se sjeća iz toga razdoblja, a poznavao ga je i prije rata, živio je oko dva kilometra od njegove kuće i radio je na željeznici. Za vrijeme rata je isti nosio uniformu „Milicije SAO Krajine“. Jednom prilikom je došao na crvenom motoru i puškom rastjerao njega i njegovu sestru, što je njegov otac išao prijaviti policiji. Nakon toga je okrivljenik došao s Predragom Brujićem k njegovoj kući i rekao njegovom ocu da će ga ubiti kad-tad. Cijela ta grupa, Baklajić i drugi, naoružani su prolazili selom i imali su oznake „Milicija Krajine“. Po danu su prolazili, a noću su pucali. Pri paljenju sela on nije vidio okrivljenika, jer se to događalo uvečer i bio je mrak.

Nakon rata, kada su se vratili u selo, okrivljenik je došao k njegovoj kući i upitao ga da li ga poznaje, a njegova majka ga je tada odmah prepoznala pri čemu je okrivljenik rekao da on za ništa nije kriv.

Branitelj okrivljenika je na dio iskaza ovoga svjedoka stavio primjedbu, jer je isti u istrazi iskazao da je njegova majka vidjela da okrivljenik veže Matu Čorak, a sada navodi da je vezao i Matu i Martina. Svjedok je to pojasnio navodeći da je u istrazi rekao da je Martin već bio svezan, kada su Matu vezali. Matu je vezao okrivljenik, a Martina su već vezali ovi što su bili s okrivljenikom. To je čuo od svoje majke Ive Čorak. U zapisniku o istrazi je to bilo krivo uneseno.

Svjedokinja Iva Čorak

Ova svjedokinja je supruga ubijenoga Martina Čorak, tako da je riječ o oštećenoj u ovome kaznenom postupku pa ju je sudac upozorio da ima pravo podnijeti odštetni zahtjev prema okrivljenom, na što je ista odgovorila da će se o tome izjasniti kasnije.

Živjela je u Vrhovinama od 1977. g. i okrivljenika poznaje, isti je prolazio kroz njeno dvorište kad bi odlazio na posao na željeznici. On se za vrijeme rata kretao po selu u šarenoj uniformi s oznakom „Policija Krajine“, bio je naoružan puškom i imao je na sebi redenike s mecima. Jedne zgrade, 1991. g., njena djeca su u vrtu čuvala krave kada je okrivljenik, zajedno s Jankom Uzelcem, došao k njima na crvenom motoru i pucao na njih iz puške. Djeca su se razbježala po žitu te je njen muž kasnije to prijavio policiji. Nakon toga je okrivljeni došao u njihovo dvorište i rekao njenom mužu da će ga ubiti kad-tad.

U noći s 24. na 25. rujna 1991. g. okrivljenik je zapalio njenu kuću, a zatim i staju. Dana 03. listopada 1991. g. ona i suprug su boravili u kući Mate Čorak, jer je njihova kuća već bila zapaljena nakon što su se vratili iz Ličkog Lešća. Dana 04. listopada 1991. g. ona i još par ljudi sakupljali su krumpir na njivi, pri čemu su ih *oni* gledali dalekozorom, da bi ih uvečer istoga dana odveli. Tada je u kuću došao i okrivljenik i rekao je Kati Čorak da ne sakuplja rublje, jer joj ono više neće trebati. Okrivljeni je vezao ruke Kati i ostalima. Misli da su bili vezani žicom, ali ne može točno reći jer je već bio sumrak; međutim, ruke vezanih civila su bile u zraku. Ona se sakrila pod krevet i pri tom je čula okrivljenog i Matu Čorak, koji je zamolio okrivljenog da iz sobe uzme kaput. Kaput se nalazio na zidu sobe i Mate je rekao okrivljenom da ga ne može dohvatiti jer su mu ruke vezane, na što mu je ovaj opsovao ustašku majku. Pitaو je Matu ima li još koga u kući te se zajedno s njim popeo na tavan da to i provjeri. Za vrijeme dok se skrivala pod krevetom okrivljeni joj je bio tako blizu da ga je mogla uhvatiti za noge. Sigurna je da je tada u kući prepoznala okrivljenikov glas, a također ga je vidjela da s Matom ulazi u kuću. Po izlasku iz kuće zaključali su vrata, a ona je ostala cijelu noć ispod kreveta te je idućega jutra uz pomoć susjede Kate (pojašnjava da to nije Kata Čorak, već druga osoba!) kroz prozor izašla van. Sve te događaje svjedokinja je kasnije ispričala svome sinu, kada je došla u Ličko Lešće, a sin je tada imao 13 – 14 godina.

Prije godinu dana okrivljeni joj je došao na vrata, zajedno s Milom Valinčićem, na što je ona rekla: „Ajme, ratni zločinac koji je ubio moga muža, meni na vratima!“

Svjedokinja je tijekom iskazivanja bila vidno uzrujana te je dio iskaza iznosila plačući.

Svjedokinja Snježana Valinčić

U svom iskazu svjedokinja je navela da je s okrivljenim išla u razred. Prije rata je radio na željeznici i bio je dobar prijatelj njenoga strica. Na Uskrsnje jutro 1991. g. prvi ga je puta vidjela u uniformi. Tom prilikom ona se, zajedno sa svojom sestrom i prijateljicom, vraćala prvim jutarnjim autobusom sa zabave u Otočcu. Autobus se zaustavio ispred srpskih barikada te je tada okrivljeni ušao u autobus i rekao njoj i njenoj sestri da napuste autobus. Izašle su iz autobusa, vratile se u Otočac i sjele na vlak za Vrhovine.

Krajem kolovoza 1991. g. vidjela je okrivljenika u odori i s oružjem kada je zajedno s još troje, četvero ljudi tražio Nikicu Čorak. Pitaو ju je gdje je Nikica, a ona je rekla da je otišao u Zagreb. Okrivljenik joj nije povjerovao, nego je otišao do kuće i lupao na vrata.

Nakon što je selo zapaljeno, svjedokinja je 26. rujna 1991. g. izbjegla iz Vrhovina. Iva Čorak je, nakon što su civili iz sela odvedeni, došla u Sinac i rekla joj da je jedan od tih što je odveo njene roditelje bio okrivljenik Nenad Pejnović. Također joj je rekla da je njena majka kritične zgrade upitala okrivljenog: „Nešo, što to radiš? Pa ti si s mojom Snježanom išao u razred!“.

Svjedokinja Kosovka Čorak

Na početku Domovinskog rata živjela je u Čorcima. Poznavala je okrivljenika, koji je tada radio na željeznici, a također i njegove roditelje. Vidala ga je u selu uniformiranog i naoružanog, imao je pušku. Nosio je plavu uniformu odnosno uniformu policije, a oznaka na istoj se ne sjeća. Dana 25. rujna 1991. g. izgorjela joj je kuća, a idućeg dana je otišla kod „martićevaca“ zamoliti da ih puste da prijeđu u Sinac. Mladen Pupovac zvani Macan je tada naredio da ih okrivljenik odveze u Sinac. Smatra da je danas živa zahvaljujući Pupovcu, a ne okrivljeniku.

Svjedok Branko Arambašić

Poznaje okrivljenika i zna da je početkom rata bio mobiliziran u policiju „SAO Krajine“.

Naveo je još da je okrivljenika viđao u plavoj uniformi s oznakom „Milicije Krajine“ te da se ne sjeća je li isti nosio oružje.

Čuo je da su u jesen 1991. g. gorjele kuće u zaselku Čorci te da se po Vrhovinama tada pričalo da su ljudi iz Čoraka odvedeni i kasnije strijeljani. U Vrhovinama se nije pričalo da je okrivljenik počinio zločin nad Čorcima. Nije čuo ni vidio da je okrivljenik bio s Baklajićem, a misli da se nije družio s braćom Brujić i s Nedom Brakus.

Svjedok Juraj Čorak

Ne zna je li okrivljenik počinio zločin nad Čorcima, a po selu se pričalo da je sudjelovao u akciji odvođenja tih ljudi. To su pričali stariji ljudi, koji su sada već umrli.

Svjedok Boško Kantar

Okrivljenika je viđao u plavoj željezničkoj i plavoj policijskoj uniformi, ali nikad s oružjem. Prije rata je radio na željeznici. Navodi da je okrivljenik 1991. g. bio mobiliziran u rezervni sastav policije, u kojemu je bio nekih petnaest dana. Za Uskrs 1991. g. je radio u šumariji te su skroz do VRA Oluja ondje zajedno radili. Nije čuo da bi se u Vrhovinama pričalo da je okrivljenik počinio zločin nad Čorcima, nego da je to počinio Baklajić i njegova skupina, a okrivljenik nije bio član te skupine.

Kada mu je sudac predočio zapisnik o njegovu saslušavanju u istrazi, gdje je navedeno da je on vidio tko je sve poimence doveden u policijsku postaju, svjedok je naveo da je to pogrešno uneseno u zapisnik. Naime, okrivljeni mu je kasnije u šumariji rekao da su u postaju dovedeni ljudi iz zaselka Čorci.

Zapažanja:

1. Primjetan je veliki interes javnosti za ovaj kazneni postupak – pored promatrača nevladinih organizacija raspravi je prisustvovalo nekoliko novinara i fotografa te nekoliko osoba (građanska tj. „nestručna javnost“). Svi su svjedoci ostajali u sudnici pratiti daljnji tijek rasprave, nakon što su bili saslušani. Osjećaju se i velike tenzije – nekoliko puta su saslušani svjedoci iz publike negodovali prilikom saslušavanja ostalih svjedoka, na što je predsjednik vijeća reagirao u cilju održavanja reda u sudnici, upozorivši ih da će ih morati udaljiti ako nastave s dobacivanjima.

2. Snježana Valinčić nije za danas pozvana kao svjedok, a na današnjem ročištu njeno je ispitivanje predložio zamjenik ŽDO-a, rekavši da se ona u međuvremenu javila ŽDO-u jer ima saznanja o ovim događajima. Obrana se protivila ispitivanju ove osobe kao svjedoka, iz razloga jer nije poštivana procedura Zakona o kaznenom postupku, na što je zamjenik ŽDO-a odgovorio da ne zna na koje će okolnosti ona svjedočiti. Vijeće je donijelo rješenje da se ista ispita kao svjedok i pristupilo se njenom saslušanju.

Nakon što je saslušana kao svjedok, branitelj je stavio primjedbu da iz zapisnika o saslušanju svjedoka u istrazi proizlazi da je ista u svojstvu oštećenika, kao kći ubijenoga Stjepana Čorak, bila prisutna tijekom saslušavanja svjedoka u istrazi, zbog čega sada nikako ne bi mogla biti svjedok u ovome postupku. Vijeće je konstatiralo da je svjedokinja potvrdno odgovorila na pitanje branitelja da je bila prisutna ispitivanju svjedoka u istrazi

26. veljače 2009. godine – nastavak dokaznog postupka

Izveštava: Martina Franičević, Građanski odbor za ljudska prava

Suđenje prate: Jelena Borić i Nebojša Paunović, OESS, Marina Lipovšćak, UNHCR, Maja Kovačević Bošković i Martina Franičević, Građanski odbor za ljudska prava

Svjedok Milan Čorak (brat ubijenoga Vlade Čorka zvanog Brico)

Čuo je od drugih osoba da je okrivljenik pucao po mjestu Čorci, a on sam ga je u kritično vrijeme vidao u vojnoj odori i naoružanog. Isti je vodio patrolu od pet, šest mladića, odnosno kretao se ispred njih, a bio je u šarenoj uniformi. Na poseban upit predsjednika vijeća, svjedok je odgovorio da ne želi reći imena osoba srpske nacionalnosti, koje su mu govorile ovo što je naprijed iskazao.

Nakon što su Čorci zapaljeni on je s još nekoliko ljudi iz sela, dana 27. rujna 1991. g., izbjegao, i to na način da je prethodno Kosovka Čorak zamolila Milana Pupovca - s kojim je bila u odnosu kumstva - da ih pusti, a ovaj je naredio okrivljeniku da ih odveze prema Sincu. Kasnije je čuo da je okrivljenik odvodio mještane iz Čoraka koji su potom bili ubijeni. Pok. Petar Majetić mu je kasnije pričao da je vidio kada su dovodili civile iz Čoraka u policijsku postaju te je više puta rekao: „Majku mu jebem...ovaj Bilovin, što radi od Čoraka!“. Svjedok objašnjava da je „Bilovin“ upravo okrivljenik, čiju su baku mještani zvali „Bilova“ pa otuda taj naziv za okrivljenika. Petar Majetić je to gledao iz svoje kuće, koja se nalazila neposredno uz policijsku postaju. Svjedok navodi da su mu ljudi pričali da su ti civili bili u postaji dva dana i noć, a Petar Majetić da je čuo zapomaganje njegovog brata Vlade Čorka zvanog Brico. Milan Pupovac se protivio odvođenju

civila iz postaje, međutim oni su na silu otvorili vrata podrumske prostorije i odvezli civile u nepoznato, međutim on nije čuo tko je točno sudjelovao u odvođenju civila iz policijske postaje.

Svjedokinja Jelka Čorak

Cijeli život je živjela u Vrhovinama pa tako poznaje okrivljenika. Iskazuje istovjetno kao i svjedok Milan Čorak, da je okrivljenik bio na čelu kolone od pet, šest mladića. Isto tako je opisala i odlazak iz Vrhovina, kojom prilikom je Milan Pupovac naredio okrivljeniku da ih odveze put Sinca.

Dok je bila u Sesvetama u izbjeglištvu, pok. Manda Čorak joj je pričala da je okrivljenog vidjela u kući Mate Čorka kako odvodi istoga, te da je Kata Čorak vrištala dok su je odvodili i tražila od okrivljenika da je ne vodi jer je išao s njenom Snježanom u školu.

U selo se vratila nakon VRA „Oluja“ te su nakon toga Srbi, koji su se vraćali u selo, govorili da za pokojne Čorke pitamo Kestlera, Brujića i Nešu. Nešo je nadimak okrivljenog Nenada Pejnovića.

Svjedok Goran Čorak

Čuo je o stradanjima u zaselku Čorci, ali mu nije poznato tko je to učinio. On je u svibnju 1991. g. otišao živjeti u Slavonski Brod, a u Vrhovine je ponovo došao tek nakon VRA „Oluja“. Okrivljenika poznaje još iz vremena prije rata. Po pričanju zna da su Slavka Čorka iz njegove kuće odveli Branko Končar zvani Banjo, Kestler i Brakus.

Svjedok Milan Štetić

Poznavao je okrivljenika i zna da je ovaj prije rata radio na željeznici. Tijekom rata ga je vidao ispred stanice „milicije“ u Vrhovinama, zajedno s ostalim „milicajcima“. Isti je nosio uniformu i to prvo plavu, a kasnije maskirnu. Sam svjedok je bio mobiliziran u vojnu policiju te na poseban upit okrivljenika odgovara da se ne sjeća da bi nakon ubojstva Čorka bio s njim zajedno na položajima.

Ništa mu nije poznato o ubojstvu Čorka. Čuo je da su Slavka „Poštara“ odveli Banjo Končar i Kestler.

Svjedok Božo Žigić

Okrivljenika poznaje cijeli život, no nisu se družili i ne zna što je ovaj radio za vrijeme rata. Za sebe tvrdi da je za vrijeme rata bio u vojnoj policiji u Vrhovinama, a za okrivljenika ne zna je li bio u kakvoj vojnoj postrojbi. Znao ga je sresti u kavani, obučenog u civilnu odjeću.

Svjedok je u kritično vrijeme bio u policiji, ali mu ništa nije poznato o stradanjima ljudi iz zaselka Čorci.

Svjedok Duško Arambašić

Od drugih je čuo o događajima u zaselku Čorci, ali ne zna tko je to učinio. On je već prije rata otišao živjeti u Austriju, tako da okrivljenika u kritično vrijeme nije vidio.

Vijeće je prihvatilo dokazne prijedloge obrane da se ispita deset svjedoka na okolnosti predmetnih događaja.

Iduća ročišta za glavnu raspravu određena su za 31. ožujka 2009. g. u 08,45 sati i 01. travnja 2009. g. u 08,45 sati, kada će biti ispitani naprijed spomenuti svjedoci.

Zapažanja:

- 1. Svjedok Milan Štetić je u istrazi naveo da je okrivljenika viđao naoružanog, a sada na glavnoj raspravi tvrdi da isti nije bio naoružan.*
- 2. Predsjednik vijeća je propustio, prije nego što pristupi saslušavanju svjedoka, istima reći upozorenja u smislu čl. 324. st. 1. ZKP-a i čl. 236. ZKP-a. Svjedokinju Jelku Čorak je, doduše, podsjetio „da je već bila upozorena da treba govoriti istinu“. U zapisniku je, ispred iskaza svakog pojedinog svjedoka, navedeno „podaci i upozorenja kao na listu 140 spisa“. Uglavnom, na današnjem ročištu navedena upozorenja svjedocima nisu bila izrečena!*

31. ožujka 2009. godine – nastavak dokaznog postupka

Izvjštava: Martina Franičević, Građanski odbor za ljudska prava

Suđenje prate: Jelena Borić i Nebojša Paunović, OEES, Marina Lipovšćak, UNHCR, Maja Kovačević Bošković i Martina Franičević, Građanski odbor za ljudska prava

Na današnje ročište **nije pristupila svjedokinja** Danica Srđić, koja je Sudu dostavila podnesak u kojem tvrdi da nije u mogućnosti pristupiti glavnoj raspravi zbog bolesti i starosti. Isto tako, službenici PP Otočac **nisu doveli svjedoke** Nadu Pejnović i Nikolu Pejnovića, nego su telefonom izvijestili Sud da se radi o starijim i teže bolesnim osobama.

Nastavak dokaznog postupka.

Svjedok Milorad Pejnović

Naveo je da živi u Vrhovinama i da poznaje okrivljenika, no nisu u srodstvu, iako imaju isto prezime.

Tijekom 1991. g. svjedok je radio na željeznici, gdje je u srpnju te godine vidio okrivljenika, koji je pri tom nosio odoru. U jesen iste godine ga je sreo te mu je isti tada rekao da radi u šumariji te je to prokomentirao riječima: „Neću ja više s njima, neću da se ljudima zamjeram, bolje mi je u

šumariji.“ Međutim, u nastavku svjedočenja, na pitanje predsjednika Vijeća, svjedok je odgovorio da se nitko nije mogao samoinicijativno „skinuti“ iz vojske.

Nije mu poznato ime i prezime osobe nadimkom "Macan", no misli da se radi o osobi po prezimenu Pupovac, koji je bio u policiji.

Svjedok je iskazao da je on također bio mobiliziran, ali da mu je nakon jednog incidenta s puškom, kada je ranio vlastitog oca, oduzeto oružje, tako da oružje više nije imao do kraja rata.

Ovome svjedoku nije poznato u kojoj je okrivljenik bio postrojbi i tko mu je bio nadređeni, tko je bio u Baklajićevoj grupi, tko se vozio bijelim kombijem ispred kuće Čoraka dva dana prije nego što su isti odvedeni, jesu li on i okrivljenik prolazili kroz dvorište Ivanke Čorak kad su se vraćali kući s posla na željeznici, a niti tko je Vladi Čorku zvanom Brico prijetio nožem.

Svjedok se sjeća da je okrivljenik za vrijeme rata imao automobil „Zastavu 101“ bijele boje.

Svjedok Dane Narančić

U svom iskazu svjedok je naveo da ne poznaje okrivljenika i da ga nikada nije vidio te da mu nije jasno zbog čega je on ustvari pozvan kao svjedok. Poznaje majku okrivljenika, a poznavao je i njegovog pokojnog oca. Poznaje i Vladu Čorka, muža Kosovke Čorak, no ne zna kako je on u ratu spašen. Kuća ovoga svjedoka nalazi se petnaest kilometara od Vrhovina.

Za vrijeme dok je bio u izbjeglištvu od nekih je ljudi čuo da je okrivljenik bio u „martićevcima“, dok su mu drugi pričali da je radio u šumariji.

Naveo je da za okrivljenika nije čuo ništa loše.

Svjedok Bogdan Čudić

Prije davanja iskaza predsjednik Vijeća mu je, na njegovo traženje, a uz suglasnost obrane, pročitao njegov iskaz iz istrage od dana 11. travnja 2008. g. te je svjedok izjavio da ostaje pri tom svom iskazu.

U istrazi je svjedok naveo da je viđao okrivljenika prvo u plavoj, a potom u tzv. SMB vojnoj uniformi. Prvo je bio u policiji, a potom u teritorijalnoj obrani i tada je bio naoružan poluautomatskom puškom, no nije nosio redenike s mecima. U proljeće 1991. g. je bio u policiji te je nosio odoru „Milicije Krajine“. Poznato mu je da je okrivljenik kratko vrijeme bio mobiliziran te da je cijeli rat radio u šumariji u Vrhovinama, odnosno da je bio mobiliziran, ali da je u isto vrijeme radio i u šumariji, da bi po potrebi bio aktiviran u vojsku.

U pogledu Baklajićeve grupe svjedok je naveo da je to bila samostalna vojna formacija, koja nikome nije bila odgovorna, a njeni su pripadnici radili što su htjeli pa su tako i uzimali tuđe automobile.

Svjedok je naveo da ne zna tko je ubio Čorke. Poznato mu je da ih je Baklajićeva skupina odvela, međutim on ne zna tko su bili pripadnici te skupine.

Čuo je da je Čorke prema Sincu vozio okrivljenik, nakon čega mu je Baklajić zbog toga prijetio.

Okrivljenik je za vrijeme rata vozio bijeli „stojadin“, Nedeljko Brakus bijelog „golfa dvojku“, a Baklajić je imao nekakav crveni automobil.

Branitelj okrivljenika je predložio vijeću da svjedoke Vladimira Čorka zvanog Švraka, Danicu Srdić, Nikolu Pejnovića i Nadu Pejnović, uz prisutnost državnog odvjetnika i branitelja, ispita kod njihovih kuća u Vrhovinama, a iz razloga jer su isti stari i bolesni zbog čega nisu u mogućnosti pristupiti Sudu. Vijeće će o tome na slijedećem ročištu.

01. travnja 2009. godine – nastavak dokaznog postupka

Izveštava: Martina Franičević, Građanski odbor za ljudska prava

Suđenje prate: Marina Lipovščak, UNHCR, Jelena Borić i Nebojša Paunović, OESS, Maja Kovačević Bošković i Martina Franičević, Građanski odbor za ljudska prava

Na današnje ročište nije pristupio svjedok Mićo Končar, koji se podneskom obratio Sudu, s napomenom da je na putu u Srbiji, te svjedok Dane Mandić, za kojega je dostava poziva vraćena s naznakom da je adresa nepoznata.

Svjedok Rajko Pejnović

Naveo je da živi u centru Vrhovina, gdje je živio i za vrijeme rata. S okrivljenikom nije u srodstvu iako imaju isto prezime, a Kosovka Čorak mu je teta. Poznaje okrivljenika i siguran je da on nije sudjelovao u odvođenju civila, a isto tako i da nije sudjelovao u njihovom ubojstvu.

Poznato mu je da je u Vrhovinama djelovala paravojna formacija tzv. "Baklajićeva grupa", no misli da ni oni nisu sudjelovali u ovom ubojstvu, nego da su to učinili neki "ubačeni" ljudi, a ne osobe iz Vrhovina. Članovi te skupine bili su Srbijanović, Brakus zvani "Keser" i braća Brujić. Bili su smješteni u osnovnoj školi, viđao ih je u selu nekih deset dana. Oni se nisu došli boriti, nego su se okupili isključivo radi pljačke, a maltretirali su i Srbe i Hrvate. Zapovjednik policije Pupovac zvani "Macan" nad njima nije imao nikakvih ovlasti. Svjedok tvrdi da je siguran da okrivljenik nikada nije bio u toj grupi. Čuo je da je Baklajić prijetio okrivljeniku, ali ne zna zbog čega.

Svjedok je s ubijenim Hrvatima bio u dobrim odnosima, a i danas se dobro slaže s ljudima koji su se vratili u selo.

Početkom listopada 1991. g. svjedok je bio u jednom kafiću nasuprot policijske postaje te je vidio da su u policijsku postaju kombijem dovezeni neki ljudi. Tada on nije znao tko su oni, nego je kasnije čuo da su ti ljudi kasnije nestali i ubijeni, a radilo se o ljudima iz zaseoka Ćorci. U isto vrijeme kada su oni dovezeni kombijem pred policijsku postaju, nasuprot policijske postaje se zaustavio kamion šumarije. Svjedok se ne sjeća tko je vozio taj kamion, no iskazuje da je vidio da je iz kamiona izašao okrivljenik, koji je u ruci imao motornu pilu.

Svjedok je naveo da je okrivljenik vrlo kratko vrijeme na početku rata bio u policiji te da ga je između svibnja i srpnja 1991. g. vidao da nosi "miješanu" odoru, odnosno plavu i "smb" odoru istovremeno, a u to vrijeme imao je i pušku. Na tim odorama okrivljenik nije imao ikakve oznake. Misli da mu je nadređeni u policiji bio "Macan". Otuda je prebačen na rad u šumariju, no svjedok ne zna kada.

U nastavku je svjedok iskazao da se sjeća da je 1991. g., prije ovih likvidacija, okrivljenik svojim vozilom odveo prema Sincu Vladu Čorka zvanog "Švraka" i njegovu suprugu Kosovku. Ne zna je li tko okrivljeniku naredio da tako postupi, no smatra da je taj okrivljenikov potez u to vrijeme bio iznimno opasan i svjedok tvrdi da se on sam ne bi usudio to učiniti.

Naveo je da je okrivljenik prije rata imao crveni motor te da mu nije poznato da je okrivljenik za vrijeme rata imao automobil.

Svjedok Nikola Kmezić

Svjedok je naveo da živi oko pet kilometara od centra Vrhovina te da je za vrijeme rata ondje povremeno dolazio. Bio je mobiliziran u ljeto 1991. g. Najprije je to bila teritorijalna obrana, pa JNA, pa vojska "Krajine".

Okrivljenika poznaje i čuo je da je isti na početku rata bio mobiliziran u civilnu policiju, a kasnije je čuo da je radio u šumariji. U nekoliko navrata ga je tijekom rata vidio u Vrhovinama i to u civilu.

Svjedoku je poznato da je u Vrhovinama djelovala tzv. "Baklajićeva grupa". To je bila paravojna formacija, koja nije nikome odgovarala, a njeni su se pripadnici bavili pljačkama i presretanjem kamiona, no nije mu poznato jesu li isti i ratovali. Nije čuo da bi okrivljenik bio član te skupine.

Nije mu poznato tko je doveo mještane Čoraka u policijsku postaju, no nikada nije čuo da je to učinio okrivljenik. Ne zna koliko vremena su te osobe bile zatočene u postaji ni kada su odvedene iz postaje.

Svjedok je naveo da mu je Vlado Čorak zvan "Švraka" osobno pričao da je okrivljenik njega i njegovu suprugu odveo prema Sincu.

Svjedok Nikola Skendić

Svjedok je u svom iskazu naveo da poznaje okrivljenika te da je isti prije rata radio na željeznici i da ga se sjeća kao uzornog mladića. Na početku rata bio je mobiliziran u policiju, ali ne dugo. Jedno vrijeme su on i okrivljenik bili zajedno na položajima. Ne zna kakvu je odoru okrivljenik tada nosio. Nakon toga okrivljenik je bio raspoređen u šumariju kao sjekač i ondje je ostao do kraja rata.

Iskazao je da mu je poznata "Baklajićeva grupa", ali da ne zna tko su bili njeni članovi, no da okrivljenik zasigurno nije bio član te skupine. Članovi te skupine nisu bili iz Vrhovina, nego iz okolice i svi su ih se bojali.

Svjedoku nije poznato tko je sudjelovao u dovođenju Čoraka u policijsku postaju, a ni tko je točno pomogao vladi Čorku zvanom "Švraka" i njegovoj supruzi da izađu iz Vrhovina. Naime,

svjedok tvrdi da je moguće da on sam u to vrijeme nije bio u Vrhovinama, nego da je razvezio hranu po položajima. Za sebe je naveo da je u to vrijeme bio ovisnik o alkoholu zbog čega mu mnoge pojedinosti iz toga vremena nisu poznate.

Svjedok Dane Zagorac

Naveo je da su za vrijeme rata svi bili mobilizirani pa tako i on sam, dok mu nije poznato je li okrivljenik bio mobiliziran. Nikada ga nije vidio u odori ili s oružjem. Zna da je okrivljenik radio kao sjekač u šumariji, gdje je i on kasnije radio, a to je bila radna obveza po odluci tadašnje vlasti. Okrivljenik je bio na položajima s drugim šumarijskim radnicima, ali ne na istom položaju gdje je bio svjedok.

Tadašnja upravna zgrada šumarije nalazila se oko 400 do 500 metara od policijske postaje, dok je zgrada "Drvne industrije" bila preko puta policijske postaje te su ondje radnici istovarivali drva.

Svjedok je iskazao da je on iz mjesta Rudopolje pa mu ništa nije poznato o događajima u zaselku Čorci, a isto tako da ništa ne zna ni o "Baklajićevoj grupi" ni o tome tko je pomogao Vladi Čorku da izađe iz Vrhovina.

Svjedok Damjan Vukmirović

Naveo je da poznaje okrivljenika i da ga je tijekom rata vidao u civilu te da ne zna je li isti uopće bio mobiliziran. Zna da je prije rata radio na željeznici, a za vrijeme rata u šumariji kao sjekač. Šumarija i "Drvena industrija" bile su fizički odvojene: šumarija se nalazila 200 metara od policijske postaje, prema Otočcu, a "Drvena industrija" je bila preko puta policijske postaje. Radnici šumarije su drva istovarivali na oba navedena mjesta.

Svjedok je čuo da su Čorci zapaljeni, no ništa mu nije poznato o odvođenju ljudi, a također ni o "Baklajićevoj grupi".

On poznaje Vladu Čorka zvanog "Švraka" te je čuo da su on i njegova supruga Kosovka pod pratnjom odvezeni u Sinac. To je bilo po naredbi, najvjerojatnije po naredbi teritorijalne obrane, a iz razloga da im se nešto ne dogodi. Čuo je za Pupovca zvanog "Macan" - on je bio u policiji, ali tek 1992. ili 1993. g.

Svjedok Mile Delić

Prije iznošenja svog iskaza svjedok je naveo da slabije čuje i da je pretrpio moždani udar.

U svom iskazu je naveo da poznaje okrivljenika te da je isti za vrijeme rata bio u vojsci, isto kao i svi u to vrijeme, no on ga nikada nije vidio u uniformi ili s oružjem. Poznato mu je da je okrivljenik za vrijeme rata radio u šumariji te ga je vidao s motornom pilom, a također ga je vidao i na stočnom sajmu. S okrivljenikom su radili Mićo Končar i Boško Kantar, kao vozači kamiona.

Ništa mu nije poznato u vezi "Baklajićeve grupe" pa ni to da bi okrivljenik bio član te grupe.

Poznaje Vladu i Kosovku Čorak te je čuo da ih je okrivljenik sproveo iz Vrhovina prema Sincu, no ne zna je li to bilo po nečijoj naredbi.

Svjedokinja Mira Grbić

U svom iskazu je navela da okrivljenika poznaje dugo vremena i da joj je on za vrijeme rata puno pomogao. Naime, nije bilo nafte pa joj je on s konjima dovezio što joj je trebalo, sjekao joj drva i slično. Bio je na kratko mobiliziran u policiju i tada je nosio plavu uniformu. Ona je radila u mjesnoj trgovini te bi okrivljenik znao ondje doći na užinu, zajedno s komandantom Pupovcem, Agbabom i Momom Hinićem. Nakon toga je okrivljenik radio u šumariji i tada je na užinu u trgovinu dolazio s Boškom Kantarom i Mićom Končarem. Radio je za šumariju i pilio drva kod "DIP"-a, kod policije i kod kuhinje, te ih razvezio gdje je trebalo. Viđala ga je i na "stočnoj pijaci" i tada je nosio policijsku odoru.

U nastavku je svjedokinja iskazala da poznaje Baklajića te da on i njegova skupina nisu bili iz Vrhovina, nego da su ondje došli nakon što je zapaljeno mjesto Brlog pokraj Otočca i ostali cijelo vrijeme rata. Zna da su pljačkali i šleperom odvozili stvari iz zaseoka Čorci. Ljudi ih nisu voljeli, a drugo joj ništa o njima nije poznato, osim da okrivljenik zasigurno nije bio član te skupine. Jednom prilikom je okrivljenik ispred trgovine pio pivo, kada je naišao Baklajić i zaustavio se automobilom te okrivljeniku opsovao majku.

Poznato joj je da su mještani zaseoka Čorci kombijem dovezeni u policijsku postaju i da su kasnije likvidirani, no da se nikada nije govorilo da je okrivljenik u tome sudjelovao. Ona se u Vrhovine vratila 1997. g. i nikada nije čula da bi ljudi spominjali okrivljenika i povezivali ga s tim zločinom, nego se o tome počelo pričati tek kad se okrivljenik vratio u Vrhovine.

Svjedokinja je navela da zna da je okrivljenik odvezao petero ljudi iz Čoraka u Sinac, a riječ je o Vladi Čorku zvanom "Švraka" i njegovoj obitelji. To nije bilo po Pupovčevoj naredbi, nego je okrivljenik imao hrabrosti to sam učiniti. Vozio ih je vozilom koje je stajalo u policijskoj postaji.

Poznato joj je da su Čorci kombijem odvedeni u policijsku postaju, no ona ne zna tko ih je doveo ni tko ih je ubio. Navela je da su svi stariji ljudi u Vrhovinama plakali i bili ogorčeni kada su čuli da su ti ljudi ubijeni.

Svjedokinja je navela da joj je vrlo teško kada se prisjeća tih dana, jer joj je suprug poginuo u ratu. Svoj iskaz je iznosila vrlo emotivno te je na momente i plakala, a plakao je i okrivljenik slušajući pojedine dijelove njenog iskaza.

Svjedok Dragomir Lekić

U svom iskazu svjedok je naveo da on za vrijeme rata nije bio u Vrhovinama, odnosno da je živio šest, sedam kilometara od Vrhovina, ali da je zbog problema s "martićevcima" otišao otamo u studenom 1991. g. On se do 1991. g. bavio poljoprivredom. Pod pojmom "martićevci" misli na "ove Baklajićeve". Počeli su ga uznemiravati te se on zbog toga obraćao policiji, no rečeno mu je da ide kući i da će sve biti u redu. U "Baklajićevoj grupi" bili su Baklajić, Neđo Keser i Predrag Brujić. Isti su svjedoku zapalili kuću i odvezli njegov automobil, a potom su ga vezali, tukli, i zajedno s njegovim roditeljima, odveli ga u zatvor u neko selo u blizini Vrhovina, a kasnije u Knin. Nitko im nije bio nadređen, djelovali su samostalno i nosili su šarene uniforme bez oznaka. Okrivljenik nije bio u toj grupi.

Do svoga odlaska svjedok je često vidao okrivljenika te mu je poznato da je isti prvo radio na željeznici, a potom u šumariji kao sjekač. Nije čuo da je okrivljenik bio mobiliziran.

Svjedok je iskazao da mu ništa nije poznato o odvođenju i likvidaciji Čoraka, no nikada nije čuo da bi netko spominjao okrivljenikovo ime u vezi s tim.

Nakon rata su mu Kosovka i Vlado Čorak pričali da ih je okrivljenik spasio na način da ih je iz Vrhovina odveo prema Sincu.

Sjeća se da je Predrag Brujić vozio bijelog "golfa", a okrivljenik je imao "stojadina" plave ili zelene boje.

Drugi dokazni prijedlozi

Vijeće je odbilo slijedeće dokazne prijedloge obrane:

1. da se u pogledu svjedoka Danice Srdić, Nikole Pejnovića, Nade Pejnović, Vladimira Čorka i Kate Čorak postupi u skladu s odredbom čl. 289. ZKP-a, odnosno da ih Vijeće ispita neposredno na licu mjesta u njihovim domovima u Vrhovinama;

Naime, tijekom istrage su na licu mjesta u Vrhovinama, dana 10. travnja 2008. g., saslušani svjedoci Vladimir Čorak, Danica Srdić i Nada Pejnović, međutim tom ročištu nije prisustvovao branitelj okrivljenika.

Nadalje, pred istražnim sucem Županijskog suda u Gospiću dana 27. veljače 2008. g. saslušani su Nikola Pejnović i Kata Čorak.

Svi navedeni svjedoci bili su pozvani na glavnu raspravu, no nisu se odazvali pozivu, nego su svoj nedolazak opravdavali starošću i bolešću. Međutim, u spisu ne postoji niti jedan dokaz o tome da su ti svjedoci bili bolesni, od čega boluju i zbog čega su nesposobni pristupiti sudu. Budući da se radi o bitnim svjedocima, obrana je predložila da Vijeće navedene svjedoke ispita neposredno, na licu mjesta u njihovim domovima u Vrhovinama.

2. da se saslušaju kao svjedoci Dane Mandić i Mićo Čorak,
3. da se sasluša kao svjedok Branko Brakus, koji ima saznanja o ovome događaju, a ispitan je o tome u PU Ličko-senjskoj, no službena bilješka o njegovu ispitivanju je izdvojena iz spisa,
4. da Vijeće izvrši uvid u spis Županijskog suda u Gospiću broj Kir-120/02 te da izvrši uvid u kaznene prijave (list 17 do 26 i list 43 do 79).

Branitelj je pojasnio da je riječ o kaznenim prijavama u kojima je okrivljenik s još 300 osoba bio prijavljen za kazneno djelo oružane pobune, nakon čega su sve te osobe amnestirane, a tom prijavom je obuhvaćen i dio kaznenog djela za koje se okrivljenika sada tereti, tj. odvođenje civila iz zaseoka Čorci. Drugom kaznenom prijavom terete se Bogdan Srdić, Predrag Uzelac, Milan Pupovac, Bogdan Arambašić i Stevan Uzelac za likvidaciju civila.

Državno odvjetništvo nije imalo daljnjih dokaznih prijedloga.

U nastavku dokaznog postupka pročitani su:

- zapisnik o prepoznavanju (list 6 spisa),
- službena bilješka (list 16 spisa),
- zapisnik Zavoda za sudsku medicinu s izvješćem Ureda za zatočene i nestale (list A 333 do 351)

Iz nalaza o obdukciji pronađenih tijela proizlazi da su te osobe usmrćene vatrenim oružjem i eksplozivnim napravama.

- iskaz svjedokinje Danice Srdić (list 205 spisa)

Navela je da je okrivljenika viđala u vojnoj uniformi te da je bio naoružan puškom, snajperom ili zoljom. Ona ne zna ništa o događaju, zna samo to da su gorjele kuće Čoraka. Svjedokinja je navela da je ona jedina Hrvatica koja je za vrijeme rata ostala u Vrhovinama, zbog čega nikoga nije smjela ništa pitati.

- iskaz svjedoka Nikole Pejnovića (list 143 spisa)

Svjedok je iskazao da je za vrijeme rata vidio okrivljenika s puškom te da je isti nosio civilnu odjeću i da je radio u šumariji. Čuo je priču o Čorcima, ali ne zna tko ih je odveo.

- iskaz svjedokinje Nade Pejnović (list 206 spisa)

Okrivljenika zna kao dobrog čovjeka, zna da je radio u šumariji, nije ga vidjela s oružjem. Čula je za Čorke, ali ne zna tko je to učinio.

- iskaz svjedoka Vladimira Čorka (list 203 spisa),

Svjedok je naveo da poznaje okrivljenika te da je isti za vrijeme rata nosio uniformu i bio naoružan poluautomatskom puškom. Svakodnevno je s drugim uniformiranim osobama dolazio u zaselak Čorci, gdje su pucali po kućama. Njegova majka Zorka Čorak izgorjela je u kući. Dva dana prije paljenja kuća vidio je okrivljenika kako baca tromblonsku minu na kuću Jure Čorka.

Okrivljenik ga je, zajedno s još jednim policajcem, odvezao iz Vrhovina, a to je bilo po naredbi Pupovca. Tom prilikom je svjedok pitao okrivljenika zašto su napali Čorke, a ovaj je samo šutio.

Kasnije mu je Dane Narančić zvan "Zolja" pričao da je okrivljenik stavljao na kuće Hrvata poruke četničkog štaba "Brezovica" u kojima je pisalo da se iseše, jer će u protivnom biti ubijeni.

- iskaz svjedokinje Kate Čorak (list 136 spisa)

Svjedokinja je navela da slabo poznaje okrivljenika. Čula je od Ive Čorak da je pokojne Čorke iz dvorišta kuće Mate Čorak odveo okrivljenik s ostalim osobama.

Branitelj je prigovorio odluci suda da se čitaju iskazi ovih petoro svjedoka, koje su oni dali u istrazi, jer je to u suprotnosti s odredbom čl. 331. st. 1. toč. 1. ZKP-a u vezi s odredbom čl. 289. ZKP-a.¹

Nakon toga je, budući da nije bilo drugih dokaznih prijedloga, pročitana izvadaka iz kaznene evidencije okrivljenika iz koje je vidljivo da isti nije osuđivan, a nakon toga je okrivljenik iznio svoju obranu.

Ispitivanje okrivljenika

Okrivljeniku je predsjednik Vijeća pročitao njegov iskaz iz istrage, nakon čega je izjavio da ostaje kod tog svog iskaza.

U istrazi je okrivljenik u svojoj obrani naveo da je cijeli život proveo u Vrhovinama te da je 1995. g. izbjegao u Srijem, a poslije se nastanio u Bosni. Početkom 2008. g. nazvao je svoga brata Vladu Pejnovića, koji živi u Vrhovinama, te se interesirao za hrvatske dokumente. Brat mu je odgovorio da može slobodno doći, ako nije ništa napravio i nije nikoga ubio. Skupio je novce i sa suprugom Miladinkom dana 08. veljače 2008. g. došao u Vrhovine. Bio je umoran od puta te je namjeravao u ponedjeljak otići u PP Otočac. Drugoga dana je radio u dvorištu kada mu je došla nepoznata osoba s kombijem te ga upitala zove li se on Nenad Pejnović, na što je okrivljenik potvrdno odgovorio. Potom mu je ovaj rekao da sjedne u kombi pa da odu zajedno na piće. Okrivljenik se nećkao, ali je na nagovaranje te osobe ipak pristao. Međutim, ta osoba je okrivljenika odvezla do kuće Željka Čorka te su ga po izlasku iz kombija najprije napali Željko Čorak i njegova majka, govoreći mu da je on ubio Čorke, nakon čega ga je jedna od više osoba koje su tada bile u dvorištu udarila zatvorenom šakom u glavu, a potom je bio izudaran. Sjeća se da je Milan Čorak tada pozvao policiju te je okrivljenik odvezen u policijsku postaju. Tvrdi da su ga osobe, koje su ga fizički napale, zamijenile s nekom drugom osobom, jer prilikom događaja koji se zbilo u Vrhovinama 04. i 05. listopada 1991. g., on nije bio ondje. Naveo je da su to počinili Nenad Brujić, Predrag Brujić, Nedjeljko Brakus, Milan Pupovac, Branko Končar i Darko Jelovac, svi iz Vrhovina. Kada se to događalo, on je bio pored policijske postaje u Vrhovinama, gdje je motornom pilom rezao drva i sve je vidio. Ne sjeća da li se radilo o jutarnjim ili večernjim satima, kada je pilom motornom pokraj zgrade policijske postaje, a na udaljenosti od oko 20 metara vidio je bijeli kombi u kojem je prepoznao Matu Čorka, Katu Čorka i Stipu Čorka. Kasnije je čuo da su te osobe ubijene. Taj kombi je stajao pred stanicom "milicije" oko sat i pol vremena, a

¹ čl. 331. st. 1. toč. 1. ZKP-a: "Zapisnici o iskazima svjedoka, suoptuženika ili već osuđenih sudionika u kaznenom djelu te zapisnici ili drugi dopisi o nalazu ili mišljenju vještaka mogu se prema odluci vijeća pročitati samo ako su ispitane osobe umrle, duševno oboljele ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred sud nemoguć ili znatno otežan zbog starosti, bolesti ili drugih važnih uzroka."

čl. 289. st. 1. ZKP-a: "Ako se sazna da neki svjedok ili vještak koji je pozvan na glavnu raspravu, a još nije ispitan, neće moći doći na glavnu raspravu zbog dugotrajne bolesti ili zbog drugih smetnji, može se ispitati u mjestu gdje se nalazi."

kasnije mu je Predrag Brujić rekao da su Čorke odvezli na razmjenu te se pri tom nasmijao. Koliko je njemu poznato, naređenje da se Čorci ubiju izdao je Milan Pupovac. Okrivljenik tvrdi da je on prije ovoga događaja neke Hrvate iz Vrhovina spasio tako što ih je kombijem prevezao iz Vrhovina do Založnice prema Sincu, a među tim ljudima su bili Vlado Čorak zvani "Švraka", njegova žena Kosa i Mićo Čorak.

U svom današnjem iskazu okrivljenik je naveo da nije siguran da je naređenje za pogubljenje Čoraka izdao Milan Pupovac. Naime, upravo je on bio za Čorke i spašavao ih. Okrivljenik smatra da sedam osoba, koje su spašene više, ne bi bile žive da nije bilo njega i Pupovca. Okrivljenik tvrdi da bi on, da mu je Vlado Čorak rekao da ima još ljudi u zaselku Čorci, svakako otišao po te ljude i odvezao i njih prema Sincu. Ti su ljudi s njim radili, dobro se s njima slagao i jako mu ih je žao.

Nadalje, okrivljenik je iskazao da je on na nagovor Milana Pupovca došao u policiju u rujnu 1991. g. te je nosio plavu odoru. Često je radio kao pričuvni policajac na stočnom sajmu u Vrhovinama, jer se pojavio veliki broj švercera. U policiji je bio do 15. studenog 1991. g., kada je zatražio da bude demobiliziran, jer je imao problema oko privođenja svoga susjeda Pejnovića, čija ga je majka nakon toga napala te on to više nije mogao podnositi. Nakon toga on je cijelo vrijeme po obvezi radio u šumariji, a povremeno je kao vojnik išao na položaje. Ponekad su ga s položaja zvali da ide raditi u šumariju.

Naveo je da je prije rata imao motor "Jawu", kojega je prije rata i prodao, a za vrijeme rata je imao bijeli "stojadin", kojega je kupio od svoga kuma Janka Uzelca. Vladu Čorka zvanog "Švraka" vozio je u bijelom policijskom kombiju.

U pogledu spašavanja civila iz zaselka Čorci, okrivljenik je naveo da je on toga dana došao u postaju te da mu je Milan Pupovac rekao da bi trebalo Čorke odvesti prema Sincu, ali da se nitko ne usudi, te se on ponudio da ih odveze. Tijekom vožnje ga je Vlado Čorak upitao za palež sela Čorci, a on mu je odgovorio da bi mu rekao kada bi znao. Njih je okrivljenik odvezao do krajnjih granica opasnosti za sebe samoga, a kada ih je ostavio na toj crti, Vlado Čorak mu je pružio ruku i rekao da mu to nikada neće zaboraviti.

Nakon toga je imao sukob s Baklajićem, isti ga je verbalno napao i pitao ga zašto glumi privatnog taksistu. Okrivljenik mu je objasnio situaciju, a Baklajić mu je na to rekao da se "igra s glavom".

03. travnja 2009. g. - završni govori, vijećanje i glasovanje, objava presude

Izvjestava: Martina Franičević, Građanski odbor za ljudska prava

Suđenje prate: Jelena Borić i Nebojša Paunović, OESS, Marina Lipovšćak, UNHCR, Maja Kovačević Bošković i Martina Franičević, Građanski odbor za ljudska prava

Završni govor tužitelja

Zamjenik Županijskog državnog odvjetnika u svom je završnom govoru rekao da optužba smatra da je u ovom kaznenom postupku krivnja okr. Nenada Pejnovića u cijelosti dokazana. Dokazano

je da je bio pripadnik paravojnih oružanih formacija tzv. "SAO Krajine". U spisu se nalazi službena bilješka Milana Pupovca, tadašnjeg komandira stanice javne bezbjednosti Vrhovina, u kojoj je on naveo da je postojao "specijalni vod za specijalne namjene", a to je bila tzv. "Baklajićeva grupa", pod zapovjedništvom Predraga Baklajića. Bili su pripadnici "Martićeve policije", tzv. "martićevci". Ta je grupa preuzela sve pokojne oštećenike kojima se nakon toga gubi svaki trag. Da je okr. Nenad Pejnović bio pripadnik te grupe proizlazi iz iskaza zaštićenog svjedoka br. 1, koji je također bio pripadnik paravojnih formacija pobunjenih Srba te je vrlo dobro poznao okrivljenika i njegovo ponašanje, posebno tijekom 1991. g. Da je okrivljenik bio uniformiran proizlazi i iz iskaza drugih svjedoka, na primjer, Branka Arambašića, Bogdana Ćudića, Jelke Ćorak i drugih.

Nadalje, zastupnik optužbe je naveo da je iz podataka, koji su iz Međunarodnog suda u Haagu izašli u medije, vidljivo da je "Martićeva milicija" bila dio udruženog zločinačkog pothvata. Svi pripadnici tih postrojbi, a tu je bio i okrivljenik, postupali su u funkciji stvaranja tzv. Velike Srbije, imali su svijest i želju da se tako ponašaju i u tom cilju su počinjeni ratni zločini. Zadatak im je bio preuzimanje kontrole nad teritorijem na kojem je živjelo pretežito hrvatsko stanovništvo, a iz iskaza zaštićenog svjedoka br. 1 može se donijeti zaključak o djelovanju okrivljenika, koji je distribuirao letke kojima se prijetilo domaćem stanovništvu hrvatske nacionalnosti da će biti ubijeni ukoliko se ne ise. Tužiteljska strana smatra da se u takav iskaz uklapa i iskaz svjedoka Željka Ćorka u dijelu u kojem on navodi da je okrivljenika viđao u uniformi i naoružanog, kako se vozi na motociklu i puca prema hrvatskim kućama. Da je okrivljenik imao motocikl posvjedočio je i svjedok Rajko Pejnović, koji je predložen od strane obrane. Da je sudjelovao u pripremama svih tih kasnijih ratnih događanja već u vrijeme Uskrsa 1991. g., da je tada bio uniformiran i naoružan, proizlazi iz iskaza svjedokinje Snježane Valinčić, a i drugih svjedoka.

Tužitelj je mišljenja da su svjedoci, čije je saslušavanje predložila obrana, svjedočili samo općenito o karakteru okrivljenika, dok neposrednog saznanja o događaju koji se stavlja okrivljeniku na teret oni nemaju. Međutim, postoje svjedoci koji su bili prisutni događaju iz činjeničnog opisa optužnice i koji su vidjeli okrivljenika kao sudionika tog događaja. Svjedokinja Iva Ćorak je iskazala da je vidjela okrivljenika kada je žicom vezao ruke njenom suprugu Martinu Ćorku i ostalim oštećenicima, a ona se sakrila pod krevet i tako se spasila. Iz iskaza te svjedokinje proizlazi da je jedna od žrtava, Kata Ćorak, pitala okrivljenika da joj dopusti da pokupi rublje koje se sušilo na užetu, ali da joj je okrivljenik odgovorio da to ne treba raditi, jer joj ono više neće trebati. Posebno upečatljivim tužiteljska strana cijeni iskaz zaštićenog svjedoka br. 1 u dijelu u kojemu navodi da je okrivljenik govorio: "Ja ga koljem, a on mi se smije, kakvo srce ima."

Činjenicu da iz nalaza Zavoda za sudsku medicinu nigdje ne proizlazi da su oštećenici ubijeni hladnim oružjem tužitelj stavlja u korelaciju s činjenicom da su od tih tijela pronađeni samo kosturi pa nije bilo tkiva na kojemu bi se mogle zamijetiti i ostale ozljede.

Tužiteljska strana smatra da je okrivljenik prema žrtvama ovoga događaja primijenio silu protivno odredbama čl. 3. i čl. 13. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. g. i čl. 13. Dopunskog protokola ženevske konvencije o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba Protokola II od 08. lipnja 1977. g. Okrivljenik je djelovao s namjerom da oštećenike liši života, a bit njegovog postupanja bila je svijest da će posljedica njegove radnje biti smrt žrtve. Podvrgnuo je veći broj osoba uvjetima koji će nužno dovesti do njihove smrti, pri tom je bio svjestan i htio je to učiniti te ga zbog toga optužba smatra krivim.

Bez obzira na iskaze pojedinih svjedoka koji su naveli da je okrivljenik neke ljude iz okupiranog dijela izveo na slobodni teritorij, optužba smatra da na strani okrivljenika ne postoji ni jedna

olakotna okolnost. Naprotiv, ističe se izuzetna upornost, brutalnost i netrpeljivost prema civilima koji nisu predstavljali nikakvu opasnost i nisu pružali apsolutno nikakav otpor, nego su stradali samo zbog toga što su se zatekli na teritoriju gdje su okrivljenik i njegovi istomišljenici postupali u cilju ostvarenja ranije spomenutog udruženog zločinačkog pothvata. Zbog svega navedenog, tužitelj je predložio da se okrivljenik proglasi krivim i osudi po zakonu.

Završni govor branitelja

Na početku svoga izlaganja branitelj se osvrnuo na završni govor zastupnika optužbe te je naveo da je preteška i neuobičajena konstrukcija koju on koristi pod pojmom "udruženi zločinački pothvat". Smatra da se nakon završne riječi optužbe jedino može izvući zaključak da okrivljenika treba proglasiti krivim za ovo kazneno djelo po objektivnoj odgovornosti.

Branitelj je potvrdio da je nesporna činjenica da su civili lišeni života, ali da nema nikakvih dokaza da bi to počinio okrivljenik. Samo je zaštićeni svjedok naveo da je vidio kako je okrivljenik krenuo prema selu Čorci radi hvatanja civila, no ni on nije vidio sam dolazak kombija niti tko je civile doveo u policijsku postaju. Isto tako, zaštićeni svjedok nije vidio ni tko je civile odveo iz policijske postaje. Branitelj je citirao odredbu čl. 238. e. ZKP-a, prema kojoj se presuda ne može temeljiti isključivo na iskazu zaštićenog svjedoka, te je naveo da drugih dokaza za ovu konstrukciju nema. Obrana smatra kako je upravo zaštićeni svjedok bio pripadnik tzv. "Baklajićeve grupe" te da isti na ovakav grubi način nastoji od sebe otkloniti odgovornost.

U pogledu konstrukcije optužbe da su civili lišeni života i hladnim oružjem, branitelj smatra da se ista ne može ničim potkrijepiti budući da u obdukcijском nalazu takav mehanizam kao uzrok smrti nije naveden, nego su navedene samo prostrijelne i eksplozivne rane.

Glede optužbe za lišavanje slobode ovih civila i navoda da su isti prenoćili u nesnosnim higijenskim uvjetima, obrana tvrdi da za to nema dokaza. Uostalom, čak i kad bi se dokazalo nezakonito pritvaranje ovih mještana, u konkretnom slučaju se ipak ne bi radilo o ratnom zločinu, jer čl. 13. Ženevske konvencije o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba i Protokola br. II govore samo o *grubom* kršenju Ženevske konvencije. Dakle, čak i kad bi se dokazalo nezakonito pritvaranje civila, ovdje bi se moglo raditi jedino o kaznenom djelu protupravnog lišenja slobode kod oružane pobune. Ispitani svjedoci - oštećenici ne potvrđuju da bi među odvedenim osobama bio i Slavko Čorak, već poimenično navode osobe koje su odvele Slavka Čorka, a to su Banjo i Nikola Končar.

Prilikom analize iskaza ispitanih svjedoka, obrana posebno podvlači činjenicu da su svjedoci optužbe osobe koje su traumatizirane navedenim događajima, a tu pogotovo misli na Ivu Čorak, kao jedinog očevica odvođenja tih civila, te smatra da kod tako emotivnog pristupa svjedočenju sud treba voditi računa o objektivnosti tih iskaza. Uostalom, i svjedoci obrane poriču da bi okrivljenik bio počinitelj kaznenog djela ubojstva civila.

S druge strane, svjedoci Boško Kantar, Rajko Pejnović i Bogdan Čudić jasno potvrđuju da je kritične zgode prilikom dovođenja civila u policijsku postaju optuženik s njima dvojicom rezao drva, a svjedok Rajko Pejnović je naveo da je to i vidio.

Branitelj je u završnom govoru rekao da sud treba voditi računa o nelogičnosti između činjenice da je okrivljenik svega par dana prije inkriminiranog događaja riskirao vlastiti život da bi spasio šest ljudi iz zaselka Corci i tvrdnje da je nakon toga odvodio i ubijao ljude iz istoga zaselka, među kojima je bio i kum njegovog oca. Iz službene bilješke Milana Pupovca, tadašnjeg komandira

policijske postaje, jasno proizlazi da on nije imao nikakve ovlasti nad tzv. "Baklajićevom grupom", iz čega je vidljivo da je te ljude odveo Baklajić i zatražio da se na jednu noć oni smjeste u postaju, a u istoj službenoj bilješci je navedeno da je idućeg dana "Baklajićeva grupa" odvela civile prema Kninu. Obrana smatra da je teško očekivati da je okrivljenik bio pripadnik te grupe nad kojom Pupovac nije imao nikakve ovlasti, odnosno da bi on mogao ovo narediti okrivljeniku.

Obrana smatra da sud osobito treba uzeti u obzir iskaz svjedoka Dragomira Lekića, kao Srbina koji je također bio žrtva "Baklajićeve grupe" te je potvrdio da mu ništa nije poznato o ovome za što se okrivljenik tereti, a pogotovo da bi okrivljenik bio član te grupe.

Branitelj je posebno naglasio da se iskaz zaštićenog svjedoka, pored njegove formalne nezakonitosti, ne može smatrati ni činjenično valjanim: on je pogrešno iskazao da je vidio da su oštećeni bili zatočeni dva dana i dvije noći, potom je neživotno i nelogično opisao navodne tvrdnje okrivljenika u policijskoj postaji dva dana nakon ubojstva civila, da bi odmah nakon toga iskazao da su osobe koje su se tada nalazile u policijskoj postaji po njegovu dolasku u prostoriju odmah zašutjele. Kada se u cijelosti analizira njegov iskaz, primjećuje se da je zaštićeni svjedok decidirano tvrdio samo slijedeće:

- da se skupina ljudi, među kojima je bio i okrivljenik, uputila prema zaselku Ćorci, a da on sam nije bio osobno nazočan kada su ti civili dovedeni u policijsku postaju,
- da se on uputio svojoj kući tako da mu nije poznato kada su civili iz zaselka Ćorci dovedeni, niti tko ih je doveo,
- da on osobno nije vidio tko je odveo civile iz policijske postaje, jer tada nije bio u zgradi, te
- da on osobno nije vidio da je okrivljenik počinio zločin u Ćorcima.

Naposljetku, obrana smatra da se na temelju svih izvedenih dokaza i činjenica utvrđenih u ovom kaznenom postupku može donijeti jedino oslobađajuća presuda za kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. OKZRH. Zbog primjene Zakona o općem oprost zakonski je nemoguće bilo koju osobu koja je bila pripadnik paravojnih formacija tzv. "Republike Srpske Krajine" osuditi za kaznena djela koja su doista eventualno počinjena, osim za ratni zločin. U konkretnom slučaju inkriminacija koja se okr. Nenadu Pejnoviću stavlja na teret, u smislu protupravnog zatvaranja civila i njihovog odvođenja iz domova, nema obilježja ratnog zločina.

Branitelj je istaknuo da je sam okrivljenik, iz pijeteta prema žrtvama, ponudio da bude svjedok protiv stvarnih počinitelja toga zločina. Poznate su osobe koje bi trebale za to kazneno djelo odgovarati, a okrivljeniku i obrani je istinski žao što te osobe do danas nisu izvedene pred sud.

Završni govor okrivljenika

Okrivljenik je, plačući, rekao da nema što dodati završnom govoru svoga branitelja te je ponovio da nije kriv za kazneno djelo za koje ga se tereti, jer se u protivnom ne bi vratio u Hrvatsku. Smatra da bi trebao biti pohvaljen od strane toga sela, jer je spasio šestoro ljudi, i žali za ljudima koji su ubijeni.

Budući da se nitko više nije javljao za riječ, predsjednik Vijeća je konstatirao da je **glavna i javna rasprava završena.**

Nakon toga se Vijeće povuklo na **vijećanje i glasovanje** radi donošenja presude.

Predsjednik Vijeća je **objavio presudu** kojom je okrivljenika Nenada Pejnovića proglasilo krivim što je:

dana 04. listopada 1991. g., za vrijeme oružanih sukoba i okupacije od strane pobunjenih Srba u okviru tzv. "SAO Krajine", u Vrhovinama, zaselak Čorci, u kasnim poslijepodnevним satima, kao pripadnik "milicije tzv. SAO Krajine", po dogovoru i zajedno s ostalim pripadnicima paravojskih formacija tzv. "SAO Krajine" protivno odredbama čl. 3. i čl. 13. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. g. i čl. 13. Dopunskog protokola Ženevske konvencije o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba Protokolu II. od 08. lipnja 1977. g., nezakonito lišili slobode mještane navedenog sela hrvatske nacionalnosti, i to: Martina Čorka, Matu Čorka, Katu Čorak, Stjepana Čorka i Vladu Čorka, te ih odveli i nezakonito zatvorili u tzv. "odjeljenje milicije u Vrhovinama", gdje su isti prenoćili u podrumu tog objekta, a koje osobe su idućeg dana odvedene i lišene života, po nepoznatim osobama,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava, za vrijeme oružanog sukoba i okupacije, protuzakonito zatvorio civilno stanovništvo,

čime je počinio kazneno djelo protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom - ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva - opisano u čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske,

te je, temeljem čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske, okrivljenik osuđen na kaznu zatvora u trajanju **šest godina**.

Temeljem čl. 45. OKZRH, u izrečenu kaznu zatvora okrivljeniku se uračunava vrijeme koje je proveo u pritvoru, počevši od 10. veljače 2008. g. pa nadalje.

Temeljem čl. 102. st. 4. ZKP-a Vijeće je donijelo **rješenje o produljenju pritvora protiv okrivljenika** te je istoga upoznalo da, temeljem čl. 110. st. 2. ZKP-a, žalba protiv ovog rješenja ne zadržava njegovo izvršenje.

Nakon objave presude predsjednik Vijeća je postupio u skladu s odredbom čl. 356. st. 2. ZKP-a te je ukratko izložio razloge presude. Konstatirao je da Vijeće smatra da je dokazano da je okrivljenik počinio kazneno djelo za koje je osuđen, a da u pogledu optužbe za ubijanje civila nema dokaza. Razloge za izricanje ovakve presude Vijeće će obrazložiti prilikom izrade pisane presude.